

Cuprins

Cuvânt înainte	5
-----------------------------	---

CAPITOLUL I

CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE PRIVIND

OCROTIREA COPILULUI	7
Secțiunea I. Copilul – beneficiar al ocrotirii	7
Secțiunea a II-a. Rolul părinților în ocrotirea copilului.....	12
Secțiunea a III-a. Conținutul ocrotirii	15

CAPITOLUL II

CONSIDERAȚII PRIVIND EVOLUȚIA ISTORICĂ

A DREPTURILOR ȘI OBLIGAȚIILOR PĂRINTEȘTI ..... 17 |

Secțiunea I. Drepturile și obligațiile ce alcătuiau conținutul puterii părintești în dreptul roman	17
1.1. Noțiunea de putere părintească	17
1.2. Prerogativele lui pater familias privitor la persoana celui ce se găsea sub puterea părintească	18
1.3. Prerogativele lui pater familias privitor la bunurile celui ce se găsea sub puterea părintească	23
Secțiunea a II-a. Drepturile și obligațiile ce alcătuiau conținutul puterii părintești în vechiul drept românesc	26
Secțiunea a III-a. Drepturile și obligațiile ce alcătuiau conținutul puterii părintești în reglementarea Codului civil.....	30
3.1. Noțiuni introductive	30
3.2. Drepturile și obligațiile părintești referitoare la persoana minorului legitim	31
3.3. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la bunurile copilului legitim.....	39
3.4. Drepturile și obligațiile părintești în cazul copiilor naturali	45

Secțiunea a IV-a. Aspecte generale privind drepturile și obligațiile părintești în reglementarea Codului familiei și a Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	46
---	----

CAPITOLUL III

DETERMINAREA ȘI ANALIZA DREPTURILOR ȘI

OBLIGAȚIILOR PĂRINTEȘTI .....

Secțiunea I. Considerații introductive privind clasificarea drepturilor și obligațiilor părintești. Opinii exprimate în doctrină.....	49
Secțiunea a II-a. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la persoana minorului.....	53
2.1. Obligația de a crește copilul.....	53
2.2. Obligația de a întreține copilul.....	57
2.2.1. Noțiuni introductive. Reglementare	57
2.2.2. Debitorii și creditorii obligației	57
2.2.3. Condițiile de existență ale obligației de întreținere	58
2.2.4. Obiectul obligației de întreținere a copilului de către părinți.....	64
2.2.5. Caracterul in solidum al obligației de întreținere a copilului de către părinți	64
2.2.6. Data de la care se datorează întreținerea	64
2.2.7. Executarea obligației de întreținere	66
2.2.7.1. Precizări privind executarea obligației de întreținere în general.....	66
2.2.7.2. Executarea voluntară a întreținerii.....	66
2.2.7.3. Executarea întreținerii stabilită prin hotărâre judecătorească.....	67
2.2.8. Încetarea obligației de întreținere	74
2.3. Dreptul și îndatorirea de îndrumare a copilului minor.....	76
2.4. Dreptul de a stabili locuința copilului și de a-l ține	77
2.5. Dreptul de a cere înapoierea copilului de la orice persoană care îl ține fără drept	80
2.6. Dreptul de a consimți la deplasarea copilului în țară sau în străinătate.....	86

2.7. Dreptul de a menține legături personale cu copilul.....	90
2.7.1. Precizări prealabile	90
2.7.2. Situațiile în care există dreptul de a menține legături personale	91
2.7.2.1. Legăturile personale dintre părinți și copii în cazul desfacerii căsătoriei	91
2.7.2.2. Legăturile personale dintre părinți și copii în cazul desființării căsătoriei	95
2.7.2.3. Legăturile personale dintre părinți și copii în cazul încredințării copilului din afara căsătoriei a cărui filiație a fost stabilită față de ambii părinți	95
2.7.2.4. Legăturile personale dintre părinți și copii în cazul luării unei măsuri de protecție specială a copilului	96
2.7.2.5. Legăturile personale dintre părinți și copii în cazul în care părinții au fost decăzuți din exercițiul drepturilor părintești	97
2.7.3. Realizarea dreptului de a menține legături personale.....	98
2.7.3.1. Modalități de realizare a dreptului de a menține legături personale	98
2.7.3.2. Învoielii cu privire la legăturile personale.....	99
2.7.3.3. Asigurarea realizării efective a dreptului de a menține legături personale	99
2.8. Dreptul părinților de a consimți la adopția copilului	102
2.8.1. Sediul materiei.....	102
2.8.2. Natura juridică a dreptului părinților firești de a consimți la adopția copilului lor	103
2.8.3. Exprimarea de către părinți a consimțământului la adopția copilului	106
2.8.3.1. Stabilirea filiației – condiție a exprimării de către părinți a consimțământului la adopția copilului lor.....	106
2.8.3.2. Exprimarea de către ambii părinți a consimțământului la adopția copilului lor	107

2.8.3.3. Exprimarea de către un singur părinte a consimțământului la adopția copilului său	112
2.8.3.4. Cazuri în care dreptul părinților de a consimți la adopția copilului lor nu trebuie exercitat	112
2.8.3.5. Situația decăderii din drepturile părintești a unuia sau a ambilor părinți ori aplicării pedepsei interzicerii drepturilor părintești unuia sau ambilor părinți	113
2.8.4. Condițiile de exprimare a consimțământului la adopția copilului	115
2.8.5. Data de la care poate fi exercitat dreptul de a consimți la adopție.....	124
2.8.6. Data de la care consimțământul devine irevocabil ..	124
2.8.7. Sancțiunea lipsei consimțământului părinților firești la adopția copilului lor	125
2.9. Dreptul părinților de a consimți la căsătoria copilului	126
2.9.1. Precizări prealabile	126
2.9.2. Natura juridică a dreptului de a consimți la căsătorie.....	126
2.9.3. Încuviințarea căsătoriei de către ambii părinți.....	127
2.9.4. Încuviințarea căsătoriei de către un singur părinte ..	131
2.9.5. Caracterele încuviințării	132
2.9.6. Condițiile de formă ale încuviințării.....	133
2.9.7. Sancțiunea căsătoriei încheiate fără încuviințarea părinților	134
2.10. Dreptul de a veghea la creșterea, educarea, învățătura și pregătirea profesională a copilului.....	134
2.11. Dreptul și obligația de a-l reprezenta pe minor în actele civile ori de a-i încuviința actele juridice	135
Secțiunea a III-a. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la bunurile minorului.....	136
3.1. Dreptul și obligația părinților de a administra bunurile minorului	136
3.2. Dreptul și obligația părinților de a-l reprezenta pe minor în actele civile ori de a-i încuviința actele juridice	139

3.2.1. Reprezentarea minorului lipsit de capacitate de exercițiu.....	139
3.2.2. Încuviințarea actelor juridice ale minorului cu capacitate restrânsă de exercițiu.....	142
3.2.3. Sancțiunea actelor juridice încheiate cu nerespectarea prevederilor referitoare la capacitatea de exercițiu și la ocrotirea minorului	145
3.2.3.1. Sancțiunea actelor juridice încheiate de minor cu nerespectarea prevederilor privind capacitatea de exercițiu și a celor privind ocrotirea sa.....	145
3.2.3.2. Sancțiunea actelor de gestiune a patrimoniului minorului încheiate cu nerespectarea prevederilor privitoare la ocrotirea acestuia.	148

CAPITOLUL IV

EXERCITAREA DREPTURILOR ȘI ÎNDEPLINIREA OBLIGAȚIILOR PĂRINTEȘTI	150
Secțiunea I. Principii care guvernează exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești	150
1.1. Principiul exercitării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor părintești ținând seama cu prioritate de interesul superior al copilului.....	150
1.2. Principiul asimilării depline a copilului din afara căsătoriei cu cel din căsătorie.....	151
1.3. Principiul responsabilizării părinților cu privire la exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești.....	152
1.4. Principiul egalității părinților în exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești	152
1.5. Principiul independenței patrimoniale în raporturile dintre părinți și copii	154
1.6. Principiul exercitării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor părintești sub supravegherea și controlul instituțiilor și autorităților publice cu atribuții în domeniul protecției copilului	155

1.6.1. Atribuțiile autorității tutelare	155
1.6.2. Atribuțiile serviciului public de asistență socială	157
1.6.3. Atribuțiile Direcției generale de asistență socială și protecția copilului	158
1.6.4. Atribuțiile instanței judecătorești	159
Secțiunea a II-a. Exerțitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești de către ambii părinți	160
Secțiunea a III-a. Exerțitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în ipoteza în care ocrotirea părintească este scindată	161
3.1. Precizări prealabile	161
3.2. Încredințarea copilului la desfacerea căsătoriei	162
3.2.1. Situația încredințării copilului la divorț unuia dintre părinți	162
3.2.2. Situația încredințării copilului la divorț unei terțe persoane sau unei instituții de ocrotire	167
3.3. Încredințarea copilului în cazul desființării căsătoriei	169
3.4. Încredințarea copilului din afara căsătoriei	169
Secțiunea a IV-a. Exerțitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești de către un singur părinte	170
Secțiunea a V-a. Situații speciale privind exerțitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești	175
Secțiunea a VI-a. Soluționarea neînțelegerilor dintre părinți cu privire la exerțitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești	177

CAPITOLUL V

RĂSPUNDEREA PĂRINȚILOR	179
Secțiunea I. Sancțiuni de dreptul familiei	179
1.1. Separarea copilului de părinții săi sau de unul dintre aceștia	179
1.2. Decăderea din drepturile părintești	181
1.2.1. Noțiuni introductive	181
1.2.2. Scurt istoric	181
1.2.3. Sediul materiei	182
1.2.4. Motivele decăderii din drepturile părintești	182
1.2.5. Procedura decăderii din drepturile părintești	186

1.2.5.1. Autoritatea competentă să pronunțe decăderea din drepturile părintești.....	186
1.2.5.2. Sesizarea instanței competente.....	188
1.2.5.3. Judecarea cererii.....	191
1.2.5.4. Hotărârea judecătorească	192
1.2.6. Efectele decăderii din drepturile părintești.....	193
1.2.6.1. Exercițiul drepturilor părintești	193
1.2.6.2. Obligația de întreținere.....	197
1.2.6.3. Incapacitatea de a fi tutore	198
1.2.7. Decăderea din exercițiul drepturilor părintești și limitarea exercițiului anumitor drepturi. Distincție	198
1.2.8. Redarea exercițiului drepturilor părintești.....	198
Secțiunea a II-a. Sancțiuni de drept civil.....	199
2.1. Răspunderea civilă a părinților pentru faptele ilicite și prejudiciabile ale copiilor care locuiesc cu ei	199
2.1.1. Noțiuni introductive	199
2.1.1.1. Reglementare legală.....	199
2.1.1.2. Interpretarea restrictivă a prevederilor legale care reglementează răspunderea părinților	200
2.1.2. Fundamentarea răspunderii părinților.....	201
2.1.3. Condițiile răspunderii părinților	203
2.1.4. Înlăturarea răspunderii părinților	207
2.1.5. Efectele răspunderii părinților	208
2.2. Răspunderea părinților pentru pagubele pricinuite minorului din culpa lor.....	209
Secțiunea a III-a. Sancțiuni de drept administrativ	210
Secțiunea a IV-a. Sancțiuni de drept penal	210

CAPITOLUL VI

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRINTEȘTI ÎN

CAZUL PROTECȚIEI ALTERNATIVE A COPILULUI 212

Secțiunea I. Precizări prealabile privind protecția alternativă a copilului.....	212
Secțiunea a II-a. Ocrotirea minorului prin tutelă. Drepturile și obligațiile tutorelui și drepturile și obligațiile părintești. Aspecte comparative	216

Secțiunea a III-a. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în cazul luării unei măsuri de protecție specială a copilului	224
3.1. Plasamentul	224
3.1.1. Precizări prelabile privind plasamentul	224
3.1.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în cazul stabilirii măsurii plasamentului ..	225
3.2. Plasamentul în regim de urgență	231
3.2.1. Precizări prelabile privind plasamentul în regim de urgență	231
3.2.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în cazul stabilirii măsurii plasamentului în regim de urgență	232
3.3. Supravegherea specializată	233
Secțiunea a IV-a. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în cazul adopției	234
4.1. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în timpul desfășurării procedurii adopției	234
4.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești după încuviințarea adopției	238
4.3. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în situația încetării adopției	239
4.4. Decăderea adoptatorului din drepturile părintești	239

CAPITOLUL VII

DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE PĂRINTEȘTI ÎN

REGLEMENTAREA NOULUI COD CIVIL	242
Secțiunea I. Considerații introductive	242
Secțiunea a II-a. Drepturile și îndatoririle părintești privitoare la persoana minorului	243
2.1. Dreptul și îndatorirea de a crește copilul	243
2.2. Îndatorirea de a întreține copilul	245
2.3. Dreptul și îndatorirea de îndrumare a copilului	250
2.4. Dreptul de a stabili locuința copilului și de a-l ține	251
2.5. Dreptul de a cere înapoierea copilului de la orice persoană care îl ține fără drept	253

2.6. Dreptul de a consimți la adopția copilului	253
2.7. Dreptul de a consimți la căsătoria copilului.....	256
2.8. Dreptul de a avea legături personale cu copilul	258
2.9. Dreptul de a veghea la creșterea și educarea copilului ..	260
Secțiunea a III-a. Drepturile și îndatoririle părintești privitoare la bunurile minorului	260
3.1. Dreptul și îndatorirea de a administra bunurile minorului	260
3.2. Dreptul și îndatorirea de a-l reprezenta pe minor în actele civile ori de a-i încuviința actele.....	264
Secțiunea a IV-a. Drepturile și obligațiile părintești ale părintelui minor	265
Secțiunea a V-a. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești	270
5.1. Principiile care guvernează exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești	270
5.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în comun de către ambii părinți	271
5.2.1. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în comun de către ambii părinți atunci când aceștia conviețuiesc.....	271
5.2.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești de către părinții separați.....	273
5.3. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești de către un singur părinte	275
5.4. Exercițarea autorității părintești de către alte persoane ..	276
5.5. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești în cazul adopției copilului	277
Secțiunea a VI-a. Răspunderea părinților.....	278
6.1. Decăderea din exercițiul drepturilor părintești	278
6.2. Răspunderea părinților pentru fapta minorului cauzatoare de prejudicii.....	281
6.3. Răspunderea penală a părinților.....	282

CAPITOLUL VIII**ASPECTE DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT****PRIVIND DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE****PĂRINTEȘTI 283**

Secțiunea I. Legea aplicabilă drepturilor și obligațiilor
părintești în reglementarea Legii nr. 105/1992 283

Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă drepturilor și obligațiilor
părintești în reglementarea noului Cod civil 285

Secțiunea a III-a. Aspecte privind competența, recunoașterea
și executarea hotărârilor judecătorești în materia răspunderii
părintești în reglementarea Regulamentului (CE) nr.
2201/2003 al Consiliului Uniunii Europene din 27 noiembrie
2003 privind competența, recunoașterea și executarea
hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia
răspunderii părintești 290

3.1. Domeniu de aplicare 290

3.2. Determinarea competenței în materie de răspundere
părintească.....291

3.2.1. Competență de fond.....291

3.2.2. Competența judecătorească în cazuri de răpire a
copilului.....292

3.2.3. Înapoierea copilului.....293

3.2.4. Prorogare de competență 294

3.2.5. Competență bazată pe prezența copilului 296

3.2.6. Competențe reziduale 296

3.2.7. Trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a
soluționa cauza 296

3.3. Recunoașterea hotărârilor judecătorești pronunțate în
materia răspunderii părintești 297

3.3.1. Formele recunoașterii 297

3.3.1.1. Recunoașterea de drept 297

3.3.1.2. Recunoașterea judecătorească 298

3.3.2. Refuzul recunoașterii hotărârilor 298

3.4. Executarea hotărârilor judecătorești pronunțate în
materia răspunderii părintești 299

3.4.1. Încuviințarea executării hotărârii 299

3.4.1.1. Condiții	299
3.4.1.2. Competența instanței judecătorești	300
3.4.1.3. Aspecte procedurale	300
3.4.2. Forța executorie a anumitor hotărâri judecătorești privind dreptul de vizită și a anumitor hotărâri judecătorești prin care se dispune înapoierea copilului.....	301
3.4.2.1. Dreptul de vizită	301
3.4.2.2. Înapoierea copilului	301
3.4.3. Modalități practice de exercitare a dreptului de vizită	302

CAPITOLUL IX**DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRINTEȘTI ÎN****DREPTUL COMPARAT **303

Secțiunea I. Drepturile și obligațiile părintești în reglementarea Codului civil francez	303
1.1. Precizări prealabile	303
1.2. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la persoana minorului.....	304
1.3. Exercițarea autorității părintești	311
1.3.1. Principiile de exercitare a autorității părintești.....	311
1.3.1.1. Exercițiul în comun al autorității părintești	311
1.3.1.2. Exercițiul unilateral al autorității părintești	313
1.3.2. Exercițarea autorității părintești de către părinți separați	313
1.3.2.1. Exercițiul comun al autorității părintești	313
1.3.2.2. Exercițarea autorității părintești de către un singur părinte	314
1.4. Intervenția judecătorului cu problemele familiale	314
1.5. Încredințarea copilului unui terț.....	317
1.6. Măsurile de asistență educativă	318
1.7. Delegarea autorității părintești	320
1.8. Retragerea autorității părintești.....	321
1.9. Drepturile părintești privitoare la bunurile minorului.....	324
1.9.1. Administrarea legală.....	324
1.9.2. Folosința legală.....	329

1.10. Răspunderea părinților pentru prejudiciul cauzat de copiii lor minori.....	331
1.11. Drepturile și obligațiile părintești în cazul adopției.....	333
Secțiunea a II-a. Drepturile și obligațiile părintești în reglementarea Codului civil din Luxemburg	334
2.1. Noțiuni introductive.....	334
2.2. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la persoana minorului.....	335
2.2.1. Determinarea drepturilor și obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului.....	335
2.2.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului.....	337
2.2.2.1. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului, în cazul copilului din căsătorie.....	337
2.2.2.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului în cazul copilului natural.....	339
2.2.2.3. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului de către un singur părinte.....	339
2.3. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la bunurile minorului.....	341
2.3.1. Administrarea legală.....	341
2.3.2. Folosința legală.....	344
2.4. Delegarea autorității părintești.....	345
2.5. Decăderea din drepturile părintești	346
2.6. Drepturile și obligațiile părintești în cazul adopției.....	347
Secțiunea III. Drepturile și obligațiile părintești în reglementarea Codului civil din Québec	348
3.1. Noțiuni introductive.....	348
3.2. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la persoana minorului.....	349
3.2.1. Determinarea drepturilor și obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului.....	349
3.2.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului.....	351

3.2.2.1. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului în comun de către părinți.....	351
3.2.2.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești privitoare la persoana minorului de către un singur părinte.....	353
3.2.2.3. Delegarea unor drepturi și obligații ale autorității părintești.....	353
3.3. Drepturile și obligațiile părintești privitoare la bunurile minorului.....	353
3.3.1. Determinarea drepturilor și obligațiilor părintești privitoare la bunurile minorului	353
3.3.2. Exercițarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești privitoare la bunurile minorului.....	355
3.4. Decăderea din drepturile părintești	356
3.5. Drepturile și obligațiile părintești în cazul adopției.....	358
CONCLUZII	359
BIBLIOGRAFIE	379